

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvas szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyitólér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

Még egy szót kérünk.

A szociális bajok foglalkoztatják fent és alant az ország közvéleményét. Bajoknak nevezzük, mert a tulságos izgatás folytán a szociális kérdés valóságos veszedelemmé nőtte ki magát, melyet ha fel nem tartóztatnak, nagy pusztítást fog tenni főleg a munkások körében, a munkaadóknak is rengeteg károkat okoz. Most különösen a mezői munkások mozgalma felé van irányulva a közfigyelem, kik ha engednek a lelketlen agitációknak, számarányuknál fogva, országos veszedelmet fognak felidézni.

Minden baj főforrása a nehéz megélhetési viszonyokban keresendő. Az idők keze egyforma súlylyal nehezedik a gazdák és munkások vállaira. Az élelmi cikkek szertelen drágasága itt is, amott is nehéz gondokat okoz a családoknak. Nem úgy van most, mint csak ezelőtt 10-15 évvel, mikor a húst 30-40 krajczáron mérték, s még azt is sokallottuk, mert hajdan jobb idők is voltak. Ma az árak megkétszereződtek, drága minden, drága az élelem, lakás, ruházat. Emellett a nagy adók is nyomják a közönséget.

Dehát, miként mondtuk, mindezeket érzik a gazdák épen úgy

mint érzi a munkások tömege. Épen azért elnézéssel és felebaráti szeretettel kell egymás iránt lenni a közös veszedelemben. A munkások ne akarják kizsákmányolni a gazdát, a gazdák pedig adják meg azt a munkabért, melyből a szegény nép meg tudjon élni.

Itt tehát kötelességek hárulnak a gazdákra és a munkásokra egyaránt, de magára a kormányra is. A kormánynak elodázhatatlan teendője volna véget vetni az Izrael Jakabok arzatlan izgatásának, kik fel akarják lázítani a szegény munkás népet, hogy magok a zavarosban könyökig halászhassanak. Még kell torolni a terrorizmust, még kivételes rendszabályokkal is, elretentően kell fenytetni azokat a munkásokat, kik dolgozni akaró társaik élete vagy testi épsége ellen törnek. És ne huzzák — halaszszák hónapokig, meg évekig az ilyen eljárást, hanem példaadás okából azonnal cselekedni kell. Megrendszabályozandók, esetleg eltörölendők volnának a szakszervezetek, melyek eltértek eredeti hivatásuktól. Melyek ma már nem arra hivatják, hogy a munkás népet nevejjék, szakmájában képezzék, szükségében segítsék, ügyes-bajos dolgában jó tanácssal ellássák, hanem

fészkeivé lettek az izgatásnak politikai és társadalmi téren, a népet az anarchia karjai közzé terelik. Nem mondjuk, hogy mind ilyen, de fájdalom, jórésben a társadalmi és állami rend felfogatására irányuló törekvéseknek melegágyai. Emellett a szegény munkás népet zsarolják. Nagyobb adót fizetnek ezek oda szerény napszámjukból, mint egy jómódu telkes gazda az államnak. És mit kapnak érte?.. Lármas, izgatató beszédek, parolákat a vezérektől, de azt is csak úgy kutya-futtában, és kapnak sztrájkkényszert, mely mellett magoknak is, szegény családjoknak is felkopik az állók. Budapestén most is nyolcezer munkás család lóg ég és föld között ebben a kegyetlen poszturában. Azért dühöngenek aztán és készek vért is ontani, megtámadván jobb-érzésű társaikat, mert a vezérek igéi szerint a dogkerülők sánszainak ők képezik a legfőbb akadályát. Ezeket a visszaéléseket meg kell szüntetni, ha szükség van rá, — vasmarokkal is.

Kötelességek hárulnak a gazdákra, illetve elsősorban a gazdasági egyesületekre és gazdakörökre. A másik szélsőségbe átosapni és a merev negatív álláspontjára helyezkedni se nem célravezető, se nem

TÁRCSA.

A gyertyáni csonka torony.

Elbeszélés.

Irta: H. Nagy Jenő.

A gyertyáni csonka torony még ma is áll. Évszázadokról, pusztító vészről, nehéz megpróbáltatásokról beszél ez a csonka torony. Hajdan kettős tornyu, hatalmas templom; ma jórészt összedőlt, mohos rom. Hajdan a harang messzehallatszó szavára Isten dicsőítésére gyűltek össze ide az istenfélő emberek, ma csak a turisták keresik fel a hegyen épült templom romját.

- Ki építette e templomot?
- Mikor épült: miért épült?

Odavaló öreg emberek így beszéltek el ezt nekem, mikor kérdezősködtem a csonka torony története felől.

*

A leggazdagabb ember volt hajdan Gyertyánban Zentay Gáspár. Vagyonát azonban nem tisztességes uton szerzette. Zsarnoka, uzsorása volt a falunak s a környéknek. Csalással, ravaszággal, ha kellett, fenytéssel,

kinzással harácsolta össze rengeteg vagyonát. Földje, háza, jószága volt az elkobzott pénzből.

Nem riadt vissza a legutolsó, a leggyalázatosabb eszközöktől sem. A szegény embertől adóssága fejében képes volt utolsó falatját is elvenni. Szegényt, gazdagot egyaránt nem kimélt.

Az emberek túrták, szenvedték Zentay kegyetlenkedéseit, mert túrnók, szenvedniök kellett!

Az egész falu adósa volt és ugyan kihez folyamodtak volna segítségért.

A királynak háborúi s más gondjai voltak, az ország vezető emberei pedig nem törődtek velök.

De meg Zentay is, gondoskodott, hogy a szegény emberek panaszát a nagyurak meg ne hallgassák. Egy-egy teli erszény mindig megtette hatását s ő teljes függetlenül, kénye-kedve szerint zsarolta a falut.

Voltak ebben az időben többen ilyenek, kik valódi kis királyságot alapítottak s akik ily módon területeiken korlátlan hatalomra s amellett rengeteg gazdaságra tettek szert. De hatalmuk nem sokáig tartott.

A gyöngé királyok helyét erélyesebb,

igazságosabb uralkodók váltották fel, akik hamarosan végett vetettek Zentay kiskirályságának.

Zentay Gáspár mérgeledött dult-fult, nem tehetett azonban semmit. Jó szerenese, hogy vagyona egy részét megmenthette. Ezzel akarta vagyonát ismét visszaszerezni. Feltett szándéka volt, török-szakal, gazdagságát visszanyerni.

Bő alkalom nyílt rá. Egy órasi mozgalom, egy feltartóztathatatlan áradat mozdult, indult meg Európában. A ezél, a vég: a Szentföld visszaszerzése a töröktől.

Ifju és vén, gyermek és apa egymással, egymás mellett indult a szent ezél megvalósítására, szívökben lelkesedéssel s határtalan vallási buzgalommal.

Ez ár megindította Zentait is. Nem a lelkesedés, nem a vallásos buzgóság, hanem a gazdaság vágya, a kapzsiság. Elhatározta, hogy részt vesz abban a keresztes háboruban, hogy ott gazdagságra tegyen szert.

Végre megérkeztek Jeruzsálembe. Kifáradtan, megkevesbedve, de még nagyobb lelkesedéssel s rajongással.

A fáradalmakat nem ismerték, a szen-

tanácsos. Nem célravezető, mert másnemű gazdasági berendezkedéssel is lesz annyi kiadás, mint amennyit a tisztességesen számított munkabérek mellett a munkáskezek elvonnak a bevételekből. Nem tanácsos azért, mert az erőszak ront a társadalmi helyzeten, ami tekintetből pedig már most is igen csehül állunk. Nem szükséges ezt bővebben magyarázni. A gazdáknak nem áll érdekükben anarchiát provokálni. Idegen munkásokról álmodozni, amely eszme a Békésmegyei Gazdasági Egyesületben felmerült, amilyen oktondi, épen oly hazafiatlan, olaj a tüzre, mely lángra lobbantja az egész országot. Aztán az az idegen munkás sem fog olcsóbban dolgozni, mihelyt bejön, és meglátja, milyen drága világ van itt. Neki is élni fog kelleni.

A mi gazdasági egyesületünknek is volt a múlt vasárnap ebben a tárgyban egy bizalmas, tehát titkos értekezlete. Hiba, hogy titkos volt, mert ha nem képes kiállani a nyilvánosságot, ne is kerüljön oda, — szűrődjék le az érettebb megfontoláson. Közérdekben érthetetlenek tartjuk a titkolózást. Gazdakörök épen nem változhatnak át karbonárik társulataivá. Itt nyílt kártyával dukál játszani.

A Gazdasági Egyesületeknek és Gazdaköröknek tehát nem a békéshez hasonló badarságokon kell törni a fejüket, hanem a humanizmus és a helyi viszonyoknak mérlegelésével megállapítani egy tarifát, ezt vármegyénkint köztudomásra hozni, és mi hiszszük, hogyha a propositiók nem lesznek szükkeblűek, a munkás nép elfogja fogadni, dacára a Jakabok izgatásának. A keresztény szociálisták igényei szerintünk elég mérsékel-

tek. De vajjon fordult-e valamelyik gazdakör a keresztény szociálista szakszervezetekhez, melyek pedig nagyrésztben el fogják tudni látni az igényeket. Így el lenne érve, hogy a keresmény mégis csak az ország népének jut, sőt ennek látára a bolondok is észretérnének. Szóval az izgatásra maszlagul nem szolgálhat, ha látják, hogy magyar emberek kezébe adják a magyar gazdák a magyar kenyeret a magyar hazában.

Kötelesség hárul magokra a munkásokra. Ne álljanak elő képtelen követelésekkel, mert ha a gazdának egész hasznát elakarják venni, miből él maga. A földművelésre nálunk nagyon rájár a rud. Termés legtöbbször nincs, mikor van, — nincsen ára. De azért a gazdának szántani, vetni, kapálni, aratni, csépelni kell, tartani a megfelelő eseléséget és igavonót, sokszor minden reménye nélkül annak, vajjon megtérülnek-e befektetései. De azért tartani kell, még áldozattal is, tartani a jobb jövő reményében, mely legtöbbször ott késik az éji homályban. A gazdaságot garlagon hagyni nem lehet. És ha akad esztendő, melyre a munkás azt mondja, no ez fizetett, nagyon kérdéses, vajjon kifizette-e a multak mulasztásait, vajjon fizette-e annyit, hogy egy-két évi rosz termés után maga a birtok is nem kerül újra.

Térszüke miatt csak lapunk jövő számában ismertetjük a keresztény szociálisták munkaprogramját. Igyekezzenek nekik propagandát szerezni valláskülömbőség nélkül papok és tanítók, de első sorban igyekezzenek magok a gazdasági egyesületek azáltal, hogy munkaerőért ne járkáljanak a kül-

földre, hanem forduljanak hozzájuk. Talán így el lehet érni, hogy megmaradjunk a magunk nemzeti tűzhelye mellett. Sőt visszatérjenek azok is, kiket a sztrájkrendszer elragadott tőlünk a hazátlan bitangok karjaiba.

H I R E K.

Hazatérő püspökök. *Firczak* Gyula munkácsi és dr. *Vályi* János eperjesi gör. kath. püspökök e hó 8-án érkeznek haza Rómából, hol az amerikai gör. kath. püspökség felállítására ügyében voltak Ő szentségénél kihallgatáson. Szándékuk nem sikerült, amint óhajtották, mert az apostoli szék csak vikáriátus felállítására hajlandó engedélyt adni, ez sem birna önnálló jurisdikcióval, hanem a róm. kath. érsek fenhatósága alá volna helyezve.

Bányatisztek köréből. A pénzügyminiszter *Bradofka* Frigyes kapnikbányai m. kir. bányafőmérnököt Szélnaknára kir. bányatanácsosnak nevezte ki, *Martinyi* István kir. bányatanácsost Szélnaknáról Nagybányára helyezte át, *Guzman* János ó-radnai kir. bányatanácsost saját kérelmére nyugdíjazta.

Küldöttség vármegyénk alispánjánál. Az erdődi járás elhanyagolt közlekedési utjai érdekében széleskörű mozgalom indult meg azok helyreállítása, illetve kiépítése céljából. A járás közsései egy memorandumot dolgoztak ki, melyet monstre küldöttség élén Uray Géza, Szengsmiedt Frigyes, Korányi János, Fiók Zoltán és Mihalka Jánossal vasárnap szándékozott a főispán és alispánnak átadni, azonban előbbi honn nem léte miatt csakis utóbbinál tiszteleggetett, ki is részéről a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilásba. Ugyanezen küldöttség szóba hozta a nántúti jegyzői lakás ügyét is, mely tudvalevőleg az egerek és patkányok tanyája s kérte az alispánt, hogy annak renoválása és jókarba helyezése iránt intézkedjék, mit ő szívesen meg is ígért.

vedéseket eltűrték. Apa nem siratta elesett gyermekét, a fiu nyugodtan lehelte ki lelkét a Szentföldön.

Óh, esodálatos érzés fogta el az embereket Jeruzsálem látására! Leborultak a földre, ajkukkal érintették a szent talajt s hálaimát rebegtek a menyei Atyához.

Zentay csak állott, csak némán nézte a várost és sereget. — Hát te vitéz, szóltak hozzá — nem örvendezel? Nem adsz-e hálát az Urnak, hogy ezt a mi kis seregünket elvezette ide s megadta érnünk, hogy meglássuk e szent várost, hogy lábainkkal érintsük a talajt?

Zentay hallgatott.

Előtte feküdt a város, a szent város számos mecsetjével, minaretjével, melynek tetején a muezzin most jelzi az ima kezdetét. Kelet felé, Mekka felé fordulva, látta a Golgotát, amely annyit tudna beszélni mondhatatlan fájdalomról, szenvedésekről; látta azt a Golgotát, amelyhez az Ur s tanítványai kivonultak, hogy egy kőhaji-

tásnyira imádkozzék s leborulva kérje égi atyját, hogy muljék el tőle a keserű pohár, azután amely szemtanuja volt a keresztény emberiség váltásának, Krisztus önfeláldozásának: a keresztre feszítésnek . . .

. . . Látta s szívében valami különös érzés támadt. Lehorgasztotta fejét, majd térdre bukott s könyeivel, a megbánás, a magábatérés könyeivel áztatta a földet . . .

S mikor felállt: már más ember volt. A régi ember levetette s az új, a megtért, a bűnbánó embert öltötte magára.

Vétkeztem ellened óh nagy Isten. — szólt — óh bocsásd meg vétkeimet, mert nem tudom, mit cselekszem, vétkeztem ellened sokszor, számtalanszor; vétkeztem embertársaim iránt; vétkeztem magam iránt is. De új életet akarok kezdeni a te segédmeddel óh Atyám! . . .

Bajtársai odasiettek s felemelték Zentait, ki a porban fetrengett előttük.

— Mi bajod Gáspár vitéz? — kérdezték szánakozva tőle.

— Most már semmi, — felelte Zentay — nyugodt vagyok: megbántam bűneim. S ezóta megváltozott Zentay Gáspár.

A fukar, zsugori, uzsorás emberből jószívű, adakozó lett. Mikor pedig hazaérkezett, magas hegytetőn szép templomot építtetett, iskolát a faluba, papot, tanítót hozatott, s azonkívül nem szünt meg a szegény nép gyámolítója lenni soha.

Aldotta, szerette mindenki s közbeesülésben, mindenkinek nagy fájdalmára halt meg késő vénségében.

*

A falu iskolájával együtt elpusztult. Árvíz, tűzvész által? — Ki tudja! ma már csak a hegytetőn épült kettős templomtoronynak van meg az egyik tornya, az is összedőlve, mohval befödve. Hajdan harangja hívó szavára Isten dicsőségére gyűltek ide össze az emberek, ma csak a turisták keresik fel ez évszázadokról, pusztító vézről, nehéz megpróbáltatásokról, de daliás, legendás idők-ről is beszélő csonka tornyot.

Végbél-,
Aranyér-,
Cukor-
betegeknek,

gyermekágyasoknak és csecsemőknek nélkülözhetetlen. Minden tisztaságot szerető embernek feltétlenül szükséges a „Zéro“ használata, mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa.

!! TISZTASÁG, EGÉSZSÉG !!
ZÉRO STAL-HYGIENIKUS KLÓZETVATTA

Meggátol minden horzsolást és infekciót. Használatban olcsóbb a papírnál. Kapható mindenütt „ZÉRO“ szabadalmazott vattagyár
Telefon 87-52. **BUDAPEST** Telefon 87-5
VII. ker., Rózsa-utca 45. szám.

Hymen. *Stempel* Vilmos nyug. cs. és kir. főhadnagy a múlt nap esküdött örök hűséget Szinérváralján *Schwanner* Gizella kisasszonynak. — *Wilsch* Frigyes kolozsvári kereskedő a jövő szombaton esküszik örök hűséget városunkban *Komka* Alajos tekintélyes iparos polgártársunk leányának, Erzsikének. — *Rácz* Mihály nagyszekeresi ref. tanító szombaton esküdött örök hűséget Zsarolyánban özv. *Tomcsa* Mihályné szatmári lakos, zsarolyáni földbirtokosnő leányának, Jolánkának. *Szabó* Géza helybeli kereskedő jegyet váltott Szinérváralján *Gerber* Ödön gyógyszerész leányával, Emmával.

Uj uradalmi tiszték. A munkácsi Schönborn-féle uradalomnál *Sechser* Sándor erdőmérnöknek, *Früstök* László erdésznek kineveztetett.

Drágul a nyomtatvány. A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége értesíti közönséget, hogy december 1-ével az országban életbe lépett az új munkás árszabály, a mely lényegesen emeli a munkabéreket. Ennek következtében elkerülhetetlen a nyomtatványok árának aránylagos emelése is az egész országban.

Fogadalomtétel. *Manu* J. Leo pályavégzett szent Bazilrendi papnövendék a múlt nap tette le ünnepélyes szertartás között szerzetesi fogadalomát a munkácsi Csernek-hegyen, a szent Bazilrendű monostor templomában *Homa* Joachim szent Bazilrendű tartományi főnök kezeibe. Az egyházi szertartás után fényes lakoma volt, melyen a tartományi főnök méltatva a szerzetesi élet ferdeségét, igen meleg szavakkal emlékezett meg a rend legfiatalabb hárszósáról.

Áthelyezett hadnagy. *Veják* József magy. kir. honvéddahadnagy Nagykárolyból Máramaroszigetre helyeztetett át.

Miniszeri segédfogalmazó. A belügyminiszter ifj. *Vay* Kázmér ugoesamegyei tb. aljegyzőt a belügyminisztériumhoz segédfogalmazónak nevezte ki.

Gyászhir. *Mijó* Kálmán dr. ungmegyei tiszti főorvos 59 éves korában Ungváron elhalt. A gyászeset mély részvétet keltett az egész vármegyében, hol *Mijó* közhasznú tevékenységével igen nagy szerepet játszott. *Paál* István helybeli kir. törvényszéki albiró négy éves kis fiacskája, Palika, a gyermekeket pusztító rettenetes betegségnak, a vörhenynek esett áldozatául. A múlt pénteken halt meg nagy kinok között. A mélyen le-sujtott család iránt általános a részvét az egész városban. A kis halottat szombaton délután temették el. — *Tóth* Lajos nyug. kir. telekkönyvvezető e hó 1-én 44 éves korában városunkban elhalt. Halálát neje, szül. *Gombás* Ilona és nagykiterjedésű rokonság gyászolja. Vasárnap délután temették el nagy részvét mellett. — Özv. *Glatz* Istvánné a múlt esütörtökön Nagykárolyban hirtelen elhalt. A boldogult temetése, kinek Nagykárolyban kiterjedt rokonsága van, szombaton délután történt. A boldogult nővére *Felszer* Antal nagyváradi segédpüspöknek, ki a temetésen szintén jelen volt. — *Liptay* Ferenc nyug. pénzügyőri biztos életének 66-ik évében hosszas szenvedés után Beregszászban elhalt. — Debreczeni

Nagy Ádámné, szül. *Turóczy* Éva urnő nov. 30-án a beregmezei Barabáson elhalt. A boldogult dr. *Nagy* Barna helybeli ügyvéd édes anyja.

Szoborleleplezés. Vasárnap leplezték le országos ünnepélyesség között Budapesten gróf *Andrássy* Gyulának, Magyarország egykori miniszterelnökének, később külügyminiszternek az országház előtt felállított gyönyörű lovasszobrát. Az ünnepélyes aktusnál maga Ő felsége is jelen volt. Ott volt a főrendiház és képviselőház, a törvényhatóságok kiküldöttei, szóval az egész ország képvisellete. Városunk nevében és küldetéséből *Tankóczy* Gyula főkapitány, *Ferencz* Ágoston tanácsjegyző és dr. *Pap* Zoltán aljegyző vettek részt az ünnepélyen.

Tudori felavatás. *Adorján* László jogszigorló, nagykárolyi lakos a kolozsvári magy. kir. tudományegyetemen az államtudományok tudorává avattatott.

A munkácsi Árpádszobor. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter kihallgatáson fogadta a munkácsi Árpád-szoborbizottság küldöttségét, amelyet Nagy Gyula ügyvezető alelnök vezetett s amelyben résztvettek: *Tabódy* József cs. és kir. kamarás, *Fermány* Lajos függetlenségi pártelnök, *Bertalan* Tivadar szoborbizottsági alelnök, *Ferencz* Gyula szoborbizottsági pénztáros és *Mérey* Ádám dr. szoborbizottsági tag. A küldöttség megköszönte a miniszternek már korábban nyilvánítt érdeklődését, egyúttal kérte őt, hogy támogassa a bizottság célját. Apponyi Albert gróf válaszában megígérte támogatását. Megemlítette, hogy Budapesten is óhajt Árpád-szobrot, de Munkács városé az elsőség.

A gazdák akciója. Azzal a katasztrófával szemben, mely a felbujtott mezei munkások és cselédség részéről fenyegeti a gazdaközönséget, kezdenek a gazdák védekezni s a szervezkedés megindult az egész országban. Vasárnap délelőtt városunkban is egy szűkebbkörű értekezlet volt ebben a tárgyban, melyet *Domahidy* Sándor hívott össze. Az értekezlet egészen zártkörű volt, a nyilvánosságra nem engednek semmit. Közérdekről lévén szó, mi azt nem tudjuk helyeselni. Itt a gazdaközönség és a munkásság érdekei találkoznak, illetve azokat kell böles tapintattal összeegyeztetni. Kulik, bolgárok behozatala, amit egyes gazdakörökben hangoztattak, nem helyeselhető, mert ellenkezik a nemzeti szemponttal. Ez a szociális kérdést nemoldja meg, sőt rosszabbá teszi. Így vagyunk a gépekkel is. Arra kell itt tehát törekedni hogy a méltányos kivánságokat elégtessék ki és sok visszaélést szüntessenek meg. Mert, hogy visszaélések vannak, kétségtelen. Annyit mindenesetre adni kell, mint amennyit a keresztényszociálisták kívánnak. Ezeknek igényei mérsékeltek, magasabbak ugyan mint régen, de hiszen a munkásnak is élnie kell, s a mai drága világban a régi munkabérekkel csak nyomorogni lehet.

Honvéd segédlelkész. *Szücs* János mezőpetrii róm. kath. segédlelkész a tartalékban honvédséglelkésznek neveztetett ki.

A mátészalkai vasut. Ennek a vasutnak az ügye sok félreértésre kezdett okot adni Szatmár város és a vármegye, s ennek intező körei között. A legutóbbi közgyűlésen azonban a főispán férfias nyíltsággal kijelentette, hogy a város óhajának érvényt fog szerezni s személyesen jár el az ügyben a minisztereknél. Tudvalevőleg három miniszternek, a belügyi, kereskedelmi és a pénzügyminisztereknek kell hozzájárulniok a vármegye által megszavazott pótdó engedélyezéséhez. Az ügy jó uton halad, mert a kereskedelmi miniszter az építendő vasut gazdasági fontosságát hangsúlyozván, a megye határozatát elfogadásra ajánlotta a belügyminiszternek. Így a másik két miniszter hozzájárulása már pár nap alatt várható. A főispán iránt pedig bizonyára hálás lesz városunk és az érdekelt nagy vidék közönsége, hogy ígérését ily rövid idő alatt beváltotta.

Számellenőri kinevezés. A földművelési miniszter *Vicenty* Gyula számtisztet, *Vicenty* Gyula volt nagykárolyi helyettes pénzügyigazgató fiát számellenőrnek nevezte ki.

Áthelyezett postatiszt. *Virág* Lajos nagybányai m. kir. posta- és távirtda főtiszt jelen minőségében a szatmár-németi 1. számú posta- és távirtdahivatalhoz helyeztetett át.

A nagykárolyi törvényszék felállítása ellen legutóbb Zilah város fejezte ki erőteljen a kérdés elbírálásánál bizonyára jelentőségteljes tiltakozását. Zilah város képviselőtestülete ugyanis kimondotta, hogy részéről ellenzi, hogy Nagykárolyban törvényszék állítsák fel s ennek megakadályozása érdekében fölír az igazságügyminiszterhez s felszólítja s utasítja a város képviselőjét, hogy csatlakozzék azon mozgalomhoz, mely a törvényszék felállítása ellen irányul s Zilah város tiltakozásának adjon nyomatékos kifejezést úgy az igazságügyminiszter, mint a Ház színe előtt. Zilah város ezen határozatát hivatalosan megküldte Dr. Kelemen Samu képviselőnek, mint a szatmári tiltakozó bizottság elnökének.

A dolhai vasut. Ugoesavármegye múlt hétfőn tartott rendkívüli közgyűlésében a dolhai vasutra 50 éven át félvénekint előre fizetendő évi 3550 kor. hozzájárulást szavaott meg olyan feltétellel, hogy a nagyszöllősi vonal törzs és ne szárnyvonal legyen s hogy egyszerre épüljön s adassék át a forgalomnak a beregszászival, s ha 10 éven belül Ugoesában faiparvállalat létesül, a mely 25 ezer tonna (2500 kocsis) fát beszállít; akkor a vármegye hozzájárulása évi 3200 K.-ra szállítatik le, s a mennyiben a vasut a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül meg nem nyitattának, a vármegye kötelezettsége megszűnik.

Régen kellett volna. Kellemesen értesülünk, hogy a főkapitány erélyesen szót emelt a városi tanács előtt, hogy a vasuti kijárótól az indóházig vezető uttestet megfelelő kövezettel lássák el. Ez az utca az államvasutak tulajdonát képezi, tehát ez tartozik gondoskodni jó karban tartásáról. Tudvalevőleg a mostanihoz hasonló időben ott fene-

PÁSKUJ IMRE az olcsó karácsonyi vásár megkezdődött.
HAZAI IPAR CSARNOKÁBAN

ketlen sár van, nyáron pedig porfelleg egész a fulladásig. A tanács magáéva tette a főkapitány jogos felszólalását s átirt a debreczeni üzletvezetőségnek, hogy a jelzett utrészti makadással lássa el. Ellenkezésképp a polgármester a városi szabályrendelet értelmében saját hatáskörében intézkedni fog. Igen helyesen van.

Összeszurkált pénzügyőrök. Érendréd, Resszege és Érkörtvélyes lakosai nagyban foglalkoznak dohánytermeléssel, aminek beszállítása most van folyamatban. Néhány nap előtt két pénzügyőr 18 dohány-csempészt fogott el fenti községekben s be akarták őket kísérni a érendrédi csendőrsre. Hat csempész azonban megugrott, a többi pedig félve a törvény sujtó kezétől, egyöntetű elhatározással hirtelen nekitámadt a pénzügyőröknek, akiket alaposan összeverték és összeszurkáltak, azután odább állottak ők is. A pénzügyőröket vérbe fagyva másnap találták meg járó-kelő emberek az országút mellett. Nyomban jelentést tettek az esetről az érendrédi csendőrsnek, kik a súlyosan sérülteket a községbe szállították, ahol dr. Láng szaniszlói orvos látta el őket orvosi segélyvel. Az egyik sérült fináncz Vásárhelyi József, nagykárolyi születésű. Vásárhelyinek az életét gallérja mentette meg. Ugyanis a kemény kautsuk-gallér elvette a nyakára irányzott szurás erejét s így csak mindössze a nyakbőre metsződött át. A csempészek meg fogják kapni méltó büntetésüket, amennyiben valamennyien ismert egyének.

Madárvédelem nálunk. Egy jól kifent képű mesterinas kezében egy még feketébb gummipuskával. Diák is akad elvéve, pedig az iskolákban megtaníthatnák, hogy ez nem nekik való mesterség. Nem annyira ezek, mint az előbbieket ugyancsak áldoznak az utcákon is kedvelt passiójoknak s boldognak érzik magokat, ha egy madarat leteríthetnek czirnos lábaik elé a háztetejéről. Így aztán hiába anketkeznek odafent Darányi, ha a határozatokat a vidéken a suszterinasok hajtják végre. Ők természetesen nem válogatnak a hasznos és kártékony madarakban, fő dolog, hogy meg legyen a zsákmány. De hiszen az ilyen instrumentummal a kártékony madarakat, melyek nagyobbak, elejteni nem is lehet. Nem akarunk hosszadalmasak lenni, nem lehet több okból. A verebeket sem lehet kártékonyaknak nézni, mert igaz, hogy sok kárt csinálnak, de legalább is százszorannyi hasznot. Anglia csak nemrég telepítette államköltségen a kipusztult verebeket. A szülőknek, mestereknek, iskolai igazgatóknak legyen egy kis gondjuk az ilyen puskásokra és ha a csendőrség véletlen czirkálásai közben megtalálná pillantani őket, irányozza azt a puskát, — de csak a gummit, abban az irányban, ahol az illetékelen puskásoknak is fáj, — csonttörés nélkül.

Petróleum íncemítő. A Rendőri Lapok legutóbbi száma foglalkozik lapunknak azon megjegyzésével, melyet a petróleumgyár által utóbb terjesztett egészségtelen levegőre tettünk, azt mondván: úgy látszik, hogy a főkapitány intézkedése papiroson maradt. Ezen kifejezés ellen emel szót a Rendőri Lapok, noha a panasz jogos voltát elismeri. Tudomásunkra hozza, hogy a gyár-

nál létesítendő költséges munkálatok végrehajtásra négy havi, sőt némelyekre június végéig terjedő haladék adatott. Mi ezt mind tudtuk, ámde a főkapitány a hivatott rendeletben arról is intézkedett, hogy addig is, míg a munkálatok végrehajthatóknak, megfelelő gond fordítassék arra, hogy a város ilyen romlott, bűzös levegővel ne legyen elárasztva. Az intézkedésnek erre a részére tettük ama megjegyzést, hogy bizonyára nincs megfelelően betartva. Legutóbbi felszólalásunk már régen történt, épen Rákóczi temetésének napján volt érezhető az a kellemetlen bűz. Azóta dieséretökre legyen mondva úgy az ellenőrző közegeknek, mint a gyár vezetőségének nem volt alkalmunk a felszólalásra. És ha a jövőben is ilyen figyelmet tanusítanak a közönséggel szemben, talán még meg is fog barátkozni azzal az eddigelé odíozus gyárral. Azt is megelégedéssel vesszük tudomásul, hogy a főkapitányi hivatal a munkálatok végrehajtása tekintetéből hozott határozatoknak érvényt fog szerezni.

Mennyibe kerül a törvényhozó. A Figaró nov. 24. számában ilyen czimű cikket ír abból az alkalomból, hogy a francia országos képviselő fizetését 6000 frankkal emelik. Érdekes azon összehasonlítás, melyet egybeállít különböző államok országos képviselőinek fizetéséről: Svédország 1500 frank, Görögország 1800 frank, Németország 3750 frank, Belgium 4000 frank, Németalföld 4150 frank, Magyarország 5000 frank, Franciaország 9000 frank. Föl van említve a mi képviselőink 1650 frank évi lakbérére is. — Vajjon gazdagabb-e Magyarország Németországnál, Belgiumnál s Németalföldnél? Vajha úgy volna!

A tanulók az utcán. Az iskelés gyermekek az utcákon igen rakoncátlanul viselik magokat. Óriási lármával, rohanva száguldanak az utcákon, egymást kergetik, összeverekednek a járdán, göröggel és kövekkel hajigálóznak, tekintet nélkül arra, hogy felnőttek, vagy uri nők képezik-e czéltábláiknak exponenseit. A fiuk épen úgy, mint a leányok, sőt sok esetben a leányok még toleránsabbak. Döngetik, kövekkel hajigálják a kapukat is. Ahol pedig villamos csengő van, az szől lépten-nyomon. Nem akarjuk ez alkalommal megnevezni az egyes iskolákat és intézeteket, mert tudjuk, hogy ez, talán nem egészen méltán, magát az elüljáróságot érintené kellemetlenül, de kérjük az elüljárókat, tanítsák egy kissé több móresre növendékeiket, mert ha ezek a kellemetlen állapotok nem orvosoltatnak, kénytelenek leszünk a hozzánk érkező sűrű panaszoknak eleget tenni.

Tanítók féláru vasuti jegye. A kultuszminiszter jól megokolt átiratában arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a nem állami tanítók és tanárok részére is engedélyezzen féláru jegy váltására jogosító igazolványt. A kereskedelmi miniszter a Máv. szakvéleménye alapján megadhatónak találta a kérelmet. Ez intézkedés a községi és felekezeti tanügyi egyének egy régi vágyát valószínűleg meg — másrésztől kulturális tekintetben is csak a közműveltséget van hivatva eme ni, a mennyiben lehetővé teszi immár az ország összes tanítói részére az olcsó utazást.

Kivándorlók figyelmébe. A m. kir. belügyministeriumtól vett hivatalos adat szerint Délamerikában az aratási és takarítási munkán kívül más munka nem kínálkozik, figyelmeztetem tehát a lakosságot, hogy az ezen világrészbe való kivándorlástól tartózkodjék és az arra való csábításoknak hitelt senki ne adjon. Tankóczy Gyula főkapitány.

Borvizsgálat. A főkapitányi hivatal a borellenőrző bizottság kijelölt tagjaival a napokban vizsgálatot tartott a nagyobb borkereskedők pinczéiben s a lepecsételt mintákat Bartók Lászlónak vizsgálat végett kiadta. A megejtett vizsgálat során különösen egy vörös borral jelzett folyadék volt gyanús, melyet az állami vegyelemző intézethez küldöttek fel.

A tiszti kaució leszállítása. Régi panasz a katonáknál, hogy a tisztek nem nősiülhetnek, mert rendszeren hiányzik a hozomány amelyből a kaució kitelhetnék. Most alapos kilátás van arra, hogy a kauciót — ha nem is szüntetik meg, csökkenteni fogják. Még pedig 30.000 forintról 30.000 koronára. Ezenfelül az elkövetkezendő új rend szerint minden főhadnagyi, vagy felsőbb rangban levő katonatiszt kaució nélkül veheti feleségül — a föllebbvalója leányát.

Elővásárlási tilalom. Piacunk megdrágulásának egyik okául a viszonteladással foglalkozó kofák tömeges és erőszakos vásárlásait ismeri a nagyközönség. E nagyon fontos kérdést hosszú megfigyelés és tanulmányozás tárgyává tette a r. főkapitányi hivatal, az idegen hatóságoknál tudakozódott, a miniszteriumok (belügy és kereskedelmi) állásfoglalása után tapogatódzott s arra a meggyőződésre jutott, hogy úgy az idegen hatóságoknál mint a különböző kormányok alatt a miniszteriumokban a legellentétebb gyakorlatok állanak fent. E kérdésnél szembe áll egymással a fogyasztó és termelő közönség. A fogyasztó közönség érdeke, hogy minél olcsóbban vásároljon, az eladó, hogy minél drágábban értékesítse természetményeit. A főkapitányi hivatal a fenntálló országos ellentétes gyakorlatban arra a megállapodásra jutott, hogy amennyiben a városi közönség túlnyomó részben fogyasztó, a városi nagyközönség érdekének megvédésére van hivatva s amennyiben az idegen termelő közönség ezen védelemmel szemben érdekeit sértve látja, gondoskodjék érdekeinek megóvásáról. Ebben a felfogásban a főkapitányi hivatal 1907. január 1-től kezdődőleg azon piaci rendet állapította meg, hogy a viszont eladással foglalkozók nyáron 8 óráig, télen 9 óráig nem vásárolhatnak. Ezen piaci rend végrehajtásánál fontos szerepe jut a csendőrségnek, míg egyrésztől kiváló gondot kell fordítani arra, hogy a sorompóknál s azokon kívül másnap is eszközölt vásárlások beszüntessenek, éber figyelemmel kell kísérni, hogy a piac területén a viszont eladókat korlátozó tilalom szigorúan végrehajtsák, illetve ellenőriztessék.

Pázmány Képes Naptár kapható Szatmáron a Pázmány-sajtóban. Ára 60 fillér. Tömeges megrendeléseknél kedvezményes ár. 10—25 drb. vételnél darabja 36 fill. 30—50 drb. 33 fillérbe, 60—100 drb. vételnél 30 fillérbe számítatik.

Joó László
óra- és ékszer-üzletét

folyó évi május hó
1-én a Gilyen József
ur házába, a Szlavik
Zsigmond ur üzlete
mellé

helyeztem át.

Adózáék figyelmébe. Az 1906-ik évre teljesítendő adókiadásra záros határidő lett kitűzve, erről a t. adóköteleseket oly felhívással értesitem, hogy az ingatlanokra bekebelezett terhekről, kamatokról a kijelölt vallomási ívet 1907. év január 31-ig az új üzletek, vállalatok és minden haszonhajtó foglalkozás után, mely 1906 évben keletkezett a III-ad oszt. ker. adó vallomási ívet 1907. január 15-ig, a tőkeamat és járadékadó alapját képező jövedelemről 1906. január hó 15-ig és végül mindazon új épületekről, melyek után az adómentesség 1906. év végén lejárt a tulajdonos által használt, vagy üresen álló lakrészt valamint a nyers házbért a kiküldött vallomási ívben bejegyezve 1907. január 15-ig a városi adóhivatalhoz annál inkább beadandó mivel a tehervallomási ív a határidőn túl elnem fogadható; a többi adónemekre nézve pedig vallomás hiánya miatt hivatalból fog a kivetés megtételni. A bevalláshoz a nyomtatvány a városi adóhivatalnál ingyen kapható. Szatmártt 1906. November 15. Novák Lajos főszámvéve.

Értesítés! A debreceni kereskedelmi és iparkamara, valamint a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium anyagi és erkölcsi támogatásával huzamosabb — szakmámbeli — *külföldi tanulmányútra indulok.* — Ezen alkalommal szíves készséggel állok rendelkezésére úgy az igen tisztelt ügyfeleinknek, mint e lap többi előfizetőinek bármely nyelven megjelent raritás műnek is — előnyösen való megszerzésére. Kérem azonban mindazokat, akik ezen alkalmasszerő szolgálatomat igénybe venni óhajtják, hogy b. megbízásukkal decz. hó 5-ig, atyám: *Weisz Izsák* „Fehérház“ alatti könyvkereskedésében felkeresni szíveskedjenek. — Szatmártt, 1906. november 30. Hazafiui tisztelettel: *Weisz Zoltán*.

Új postaügynökség. Sonkád községben Sonkád esnevezéssel 1906. évi december hó 1-én a postaügynökségekre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lépett életbe. — A postaügynökség postai összeköttetést a Fohérgyarmat—Kölese —Sonkád—Tiszaujlak között naponként közlekedő egyfogatú kocsiküldőnczjártat utján a kölesei és tiszaujlaki postahivataloktól kap A postaügynökség kézbesítési kerületébe Sonkád községet, Samu, Báthony, Farkas, Fried, Kende I-II, Kis, Sácz, Rózenfeld, I-II és Nagytanyákat osztották be. Ezen hely utolsó postája Kölese. A postaügynökség ellenőrző postahivatala Kölese.

Mindnyájunknak el kell menni Szatmáron a piacra, dr. Lengyel Márton ur házába, Deák-tér 9. szám, a Pannonia és a Vajda üzlete mellé, mert oda lett áthelyezve a NÉHMA kávé-, tea-, rum, kizárólagos üzlete.

A népkönyha jótévi. Roóz Samuné és Dr. Erdélyi Miksáné urnók 136 kor. gyűjtöttek: Termény és Hitelbank, Lövy Miksáné Stern Jakab 10-10 kor. Bossin József, Bettelhein Adolfné 5-5 k. Dr. Erdélyi Miksáné, Keresztszeghy Lajosné Dr. Fodor N. N. Bródy Vilmosné, Huszár Aladárné Schvartz Miksa 4-4 korona, Kun Lajosné 3 kor. Dr. Fekete Samuné, Gindl Antalné, Schréter Adolfné, Dominusné, Baras, Horváthné, Kellner Kálmánné, Guttman Ignáczné, Antal Kristófné, özv Róth Fülöpné, Schvartz Testvérek, Fischer Antalné, Györy Károly 2-2 kor Unger Ulman Sándor 3. k. Szücs József, N. N. Fögel Károly Schön Mór, Neuschloss Samuné, Lövy Lajos, Néhma L. J., Vuja János Közgazdasági bank 1-1 K. A népkönyhán adakoztak; Dr. Neuburg

Gyuláné, Teitelbaum Herman, tanuzási díj 10-10 kor. Blum Ignáczné, Lippé, Kornreich Testvérek Sz. hegy. Róth Lajos 5-5 kor. Valkovits Helén 4. k. Fried Ferencz 3 kor. Steinberger Hermanné, Róth Simon, Fűredi Sándorné, Molnár Dezső Altman Edéné 2-2 k. Molnár Irén Dr. Rácz Endréné, Stern Paula Belényes, Feldman Ella, Szathmáry Adolfné Feldman Mórné, Klein Lili 1-1 kor. Mayer Samuné két zsák kolompér és két véka paszulyt. Nagy Miklósné 2 zsák kolompér 1 zsák répa, Földváry V, Farkas 1 zsák kenyér liszt, 2 véka paszulyt.

10 és 20 koronás halála. A minden pénzek felett rendelkező osztrák-magyar bank a legutóbbi közgyűlésén, azaz a pénzügyminiszterekkel folytatott tárgyalásain elhatározta, hogy kimondja a halálítéletet a papírpénzekre. 1907. január elsejétől kezdve nem hoznak többé 10 20 koronás papírpénzt forgalomba. Még az omlékét is el akarják törölni. Financziális és hygiénai szempontból csakis arany „aprópénz“-t fognak a közönség kezébe adni. Erre a célra már most is korlátozzák a papiros tiz- és husz koronások forgalmát.

A hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk *Unger Armin* lapunk mai számában megjelenő hirdetésére.

Eladó borkészleteket nagymennyiségben tart nyilván a Szatmár-megyei Gazdasági Egylet titkári hivatala (Szatmár, Verbőci-utca 5.), ugyanott minta üvegek is rendelkezésre állanak.

Színház.

November 27-én kedden „A dolovai nábób leánya“ került színre, mint az eddigi (s remélhetőleg az egész) szezonnak leggyöngyösből előadása. A szereplők közül csak *Báthori Mariska* (Ilonka), *Papp Etel* (Vilma) és *Tihanyi* (Biliczki) játszottak a szerző intencióinak megfelelőleg. *Kiss Jenő* Tarján főhadnagy szép és hálás szerepét teljesen elejtette, *Kiss Miklós* (Szentirmay) helytelenül fogva fel szerepét, sokat pózolt s kiabált, *Tábori Imre* (Merlin) pedig nem is igyekezett szerepét felfogni, egyszerűen, sokat köszönve a sugó jóindulatának, minden színezés nélkül mondta el az egészet.

Szerdán. „A koldusgróf“-ot játszották ez idényben harmadszor, az előbbiekhöz hasonló előadásban.

Pénteken zónaelőadásban Faragó Jenőnek Jókai jó regényéből készült rossz színműve a „Lőcsei fehér asszony“ került színre. A címszerepben *Jászai Olga* igen jól alakított. A többi szereplők közül különösen *Kiss Miklós* (Andrássy Miklós), s rajta kívül még *Peterdy* (Fabricius), *Tihanyi* (Pélárgus), és *Kiss Jenő* (Korponay) érdemelnek dicséretleg említést. *Andrássy István* szerepe különben sem való *Váralinak*, — de róla ez estével kapcsolatban teszem meg azt az észrevételt, amit szinte minden fellépésekor tapasztaltam, de ami ez este s talán még a következő „Rab Mátyás“ előadásán tünt fel leginkább. Ez a kitűnő külső tulajdonságokkal, jó hanggal s alakító képességgel felruházott színész rendszeren nagyon szaggatottan beszél a szindarabokban: — erősebb vizsgálat nélkül azt lehetne hinni, hogy rossz szokás, vagy nyelvhiba okozza ezt a darabos előadást; de hosszabb megfigyelés után kétségtelennek látszik, hogy ennek a következetes szerepnemtudás az oka. Váraditól a tehetséget nem akarom elvitatni, de a tehetség szorgalom nélkül nem sokat ér s ha nem tanulja meg

jól szerepeit s abban bizakodik, hogy művészi képességével pótolja a szerepnemtudást — előbb-utóbb kiesik a a közönség kegyéből.

Szombaton és Vasárnap premierként Czobor és Rajna operettjét „Rab Mátyást“ adták. Minthogy a darabban Hunyadi Mátyás alapjában véve nevetséges figura, aki még bohóczruhában is ugrál a színen; nem esoda, hogy egyik fővárosi lap kritikusa ezt bírálva oly éles kiritikát irt a darabról, mely a szerző személyét is sértette s amely miatt párbaj is lett a szerző és a bíráló között. Eltekintve is Hunyadi Mátyás izléstelen szerepeltetésétől, a darab abszolút rossz, melyben az unalmas dominál; de olykor teret enged a sületlenségeknek is. A szövegen s különösen a felvonásvégeken látható a szerző mesterkelt hatásadászata, amely azonban igazi sikerre nem számíthat. A darab zenéje sem áll sokkal a szöveg felett: van ugyan benne pár kellemes szóló s pár erőteljesen megírt karének, de nagyobbára a zene is unalmas, léleknélküli. A darabnak talán egyetlen érdeme, hogyha egészben vége rossz is, van benne néhány jó szerep. E jó szerepek az előadáson nálunk jó kezekben voltak. Szerepelt mind a négy énekesnőnk: *Komáromi Gizella*, *Fábián Linka*, *Barna Mariska* és *Kerényi Adél* s mindegyik tehetsége szerint dicséretreméltóan igyekezett a darab megmentéséhez hozzájárulni. Mégis különösen meg kell dicsérni a vezető szerepnek (amely különben egészen jó szerep volna, ha nem Hunyadi Mátyás, hanem p. o. Piros Pista volna a neve) alakítóját *Komáromi Gizellát* ügyes játéka s szép éneke mellett különösen azért, mert követendő példa gyanánt említendő abban a tekintetben, hogy énekszámait minden szótagát teljesen érthetően ejti ki. *Tihanyi* mindent megtett, hogy Czódik szerepében a komikumot érvényre juttassa; de az első felvonásbeli patyolatsebkendőről szóló izetlen tréfát, mely bizonyára rögtönzés, szívesen elengedtük volna. *Barna Andor* és *Várad* jól énekeltek: — utóbbinak játékára áll, az ami a pénteki előadás kritikájában is meg van írva. Elismerést érdemel még *Tisztai*.

Hétfőn „Ripp Van Vinklét“ játszották. A címszerep énekszámában *Várad* ércos baritonja kitűnően érvényesült. Az általánosan igen jó előadás sikeréből kivették még részüket *Fábián Linka*, *Barna Mariska*, *Tábori*, *Tisztai*, *Tihanyi* és a már ismert két bájos műkedvelő: *Herman Ella* és *Miliczia*. A rendezés több fogyatékosága közül kiemelendő az, hogy a második felvonásban a menyörgést nevetségesen primitív eszközökkel ábrázolták.

IRODALOM.

A Bazár című divatlap igen ügyesen szerkesztett, magában foglalja a legújabb divat szerint készített női öltözékek, gyermekruhák, kézi munkák rajzait, az elkészítés módját igen érthetően és egyszerűen magyarázza. Tartalmaz irodalmi részt is és minden számhoz egy teljes nagyságu szabásminta van csatolva. Havonként kétszer jelenik meg, 1-én és 15-én. Előfizetési ára félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám 30 fillér. Megrendelhető a Bazár szerkesztőségében Budapest, VII., Dohány-utca 16. Bátran merjük ajánlani.

Kis Pajtás. Szepessy László szerkesztésében és Pelikán Krizsó kiadásában egy minden tekintetben felkarolásra méltó, régi égető hiányt pótló s fenyeknek ígérkező gyermeklap indul meg a katolikus elvek új szócsöveként. Most bocsátották ki az előfizetésre felszólító levelezőlapokat, melyből áll-

janak itt a következők: „Kis Pajtás“ címmel egy változatos tartalmu, esinos kiállítású hetenkint megjelenő illusztrált gyermeklapnak mutatványszámát küldjük december első heteiben. Jó lapot akarunk adni, amely a szintelen gyermeklapok áradatában a gyermek lelket vallásossá, erkölcsössé, hazafiassá tegye. Üzleti érdekek nem vezetnek, mert a „Kis Pajtás“ az összes heti gyermeklapok között a legolcsóbb lesz; évi 8 korona helyett 6 korona. Nagy hálával fogadjuk, ha december 15-ig jelezni méltóztatik: körülbelül hány előfizetőre számíthatnánk intézetében. Jó címek felsorolását is köszönettel fogadjuk. Terjesztőknek a jó ügy terjesztése érdekében minden hatodik példányt ingyen adjuk. A „Zászlónk“ és „Nagyasszonyunk“ kedvelt ifjúsági lapok előiskolája lesz lapunk! Kiváló tisztelettel T. Pelikán Krizsó. Szepessy László. Hiszszük, hogy tapsoló lelkesedéssel siet az előfizetők táborába minden gyermeknevelő: tanító, óvónő, a zárdák, klastromok stb. Mi a legmelegebben ajánljuk! Előfizetési cím: „Kis Pajtás“ szerkesztősége, Budapest, VII. kerület, Csömöri-ut 16. II. 11

Révai Kalendárium 1907. Nagy népszerűsége telt szert az évek folyamán a Révai Kalendárium, a mely november havában évről-évre hű tükrét szokta adni az elmult esztendő irodalmi életének és megbízhatóan tájékoztatja a könyvvásárló közönséget a megjelent és készülő új irodalmi munkákról. Az 1907. esztendőre szóló új évfolyam most jelent meg. Egész sereg jelentős, nagyszabású irodalmi újdonságot ismertett s ezenkívül kimerítő, szakszerű, könnyen áttekinthető leltárát tartalmazza a magyar könyvpiac összes számottevő tudományos, ismeretterjesztő, művészeti, szépirodalmi és ifjúsági munkáinak. Mikszáth Kálmán, Ambrus Zoltán, Balla Mihály, Timár Szaniszló, Mikes Lajos és mások cikkei és novellái gazdagítják az új kalendáriumot, a melyet minden érdeklődőnek kívánatra ingyen küld meg a kiadóhivatal: Budapest, VIII. Üllői ut 18,

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

Értesítés.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönséggel tudatni, hogy Szatmár városában eddig fenállott és Lévy György által vezetett

szállítási és bizományi ügynökséget

átvettem s így eszközök költöztetéseket és mindennemű anyagnak a vasúthoz ki- vagy beszállíttatását, valamint helyben épület-anyag kihordatását.

Felkérem a mélyen tisztelt közönséget szíves pártfogásbani részesítésére annál is inkább, mivel minden vállalatomat a legpontosabban, eddig el nem ért olesó árban teljesítem.

Értesítés Uhlmann Testvérek üzletében is adható fel.

Kiváló tisztelettel vagyok

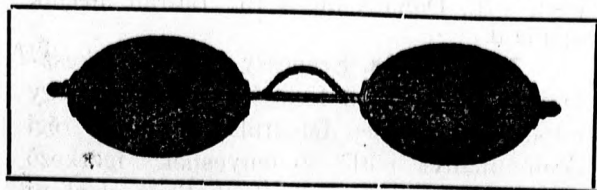
264 **Eszláry Endre**

Teleky-utca 40. — Távbeszélő sz. 139.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű czipők és csizmák is készülnek.

Szemüveg és óra javítások jutányos árban készíttetnek. 251

MEGJELENT

A „PÁZMÁNY KÉPES NAPTÁRA“

az 1907. évre.

Kiadja a Pázmány-sajtó könyvnyomda Szatmáron és megrendelhető bármely könyvkereskedés által is.

A „Pázmány Képes Naptára“ az irodalom jeles tollu munkásai által van szerkesztve, mely körülmény biztosítékot nyújt, hogy naptárunkat örömmel fogja lapozgatni az olvasó. Kiállítása pedig kifogástalan lesz, 25–30 szép aczélmetszetű kép fogja díszíteni. Bolti ára 60 fillér lesz, melyből csoportos megrendelésnél a Pázmány-sajtó könyvnyomda Szatmáron a következő kedvezményt nyújtja:

*10– 25 drb vételnél darabját 36 fillérbe
30– 50 drb vételnél darabját 33 fillérbe
60–100 drb vételnél darabját 30 fillérbe*

számítjuk bérmentes küldéssel. Tisztelettel

*„Pázmány-sajtó“
(püspöki nyomda)
Szatmár.*

SZABÓ SÁNDOR

szobrász, aranyozó és oltárkészítő
SZATMÁR, Báthory-utca 18.

Elvállalok új oltárok, szószékek, szentsirok, szent szobrok készítését kőből, fából vagy imitációból. Régi munkák felújítását mérsékelt árak mellett készítek. Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködésével állítom elő. Műtermemben kész templom- és szoba-diszek vannak raktáron. Továbbá e helyen is felhívom a Főtisztelendő urak szíves figyelmét a műtermemben készletben levő stációdombormű képek megtekintésére. Költségvetéssel, rajzokkal díjmentesen szolgálok. Az ügy könnyebb elintézése céljából saját költségemen utazom bárhova. *Az aranyozás tiszta Katalin arannyal történik.* Kiváló tisztelettel **Szabó Sándor.**

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház aki dusan felszerelt **czipő-raktárában** csakis **valódi finom bőrből,** a már is világhírű hazai gyárakban czipőket és csizmákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből minden **olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszöbölte,** és a kinek áruinak csinosság dolgában is párját ritkítják

Szemüvegek, Zwickerek, látszerészeti cikkek ugyszintén arany, ezüst, nickel zsebórák, valamint mindentéle inga, ébresztő és fali órák kaphatók

FEISZTHUBER JÁNOS

órásnál Szatmár Deák-tér 26. sz.
Plébánia-palota.

és szájviz.

Értesítés.

Fogorvosi műtermemet

és lakásomat m. évinovember hó 1-én özv. Vajtóné urnó Rákóczy-utczai 24. számú földszintes házába **helyeztem át.**

E ház a „Törvényszék”, a vasuti megállóhely mellett, a központi állami elemi iskola tőszomszédságában van.

Készítek **egyes fogakat, teljes fogsorokat, kaucsuk és arany alapon, kívánatra szájpád nélkül is. Arany fogkoronát, gyökér (csapos) fogat. Arany, porcellán, platin és csement tömést.**

Fog- és gyökézhuzás a legújabb felmált szerekkel **teljesen fájdalom nélkül.** Rendelek d. e. 8-tól, d. u. 5-ig

Albisi **BAKCSY DOMOKOS,**
orvos-fogorvos.

193.

és szájviz.

Külföldi fogpor

Külföldi fogpor

Szolid munka! ————— Pontos kiszolgálás.

100.000

lábat tesz tönkre a szük cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK JÁNOS

czipész mesternél

SZATMÁRON

(Bölynyi-ház) **Széchenyi-u. 7.**

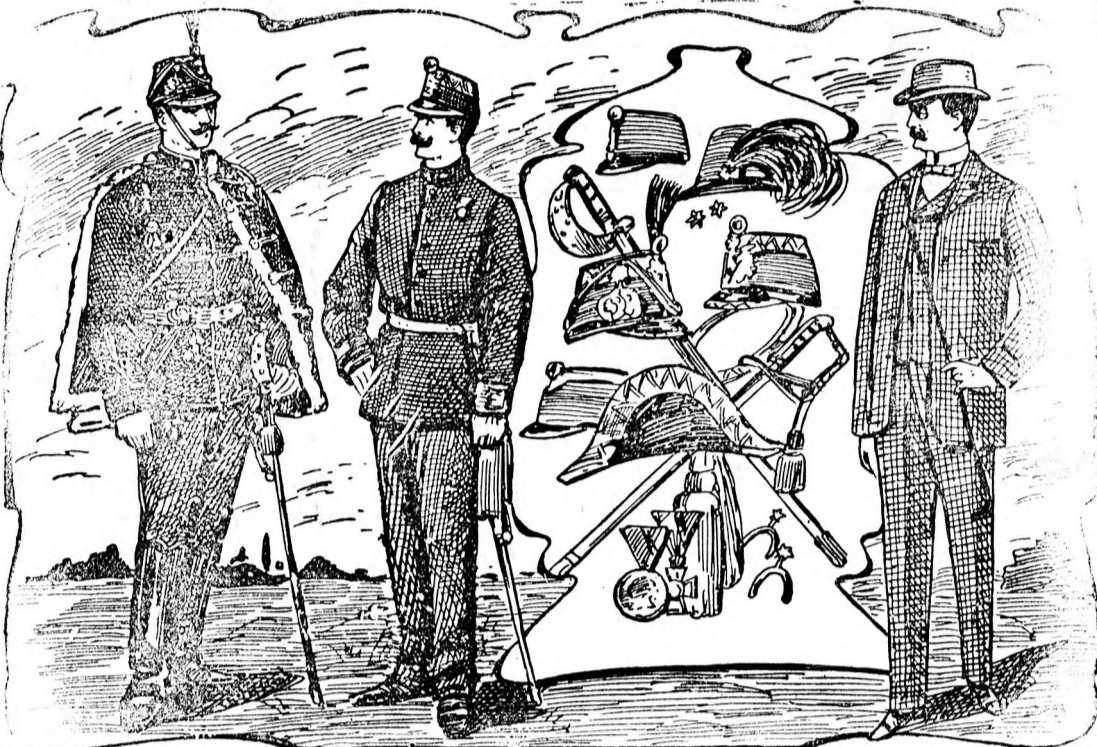
a püspöki palotával szemben.

INGLIK JÓZSEF

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Városház-épület. **Szatmáron,** Deák-tér.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat:** mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom,** min bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni, biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

181-26-3

Szabott ár!

Unger Ármin kézimunka csarnoka, himző, Szatmár, Kazinczi-u. előnyomda s rövidáru raktára

Szabott ár!

Smyrna szőnyegek, hintaszék teríték és divánpárnák

Északi anyagok és hozzá pamutok minden létező színben

Északi futók, miljók lambrekinek ablakvédők és divánpárnák készen és kezdve

Goubelin és festett képek minden nagyságban

Kályhaellenzők, kefe- és hírlap-tartók és író mappák minden árban

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy

kézimunka iparcsarnokomban

a legújabb különlegességek, u. m.:

Smyrna, goubelin, északi, posztó és congrè munkák, készen, kezdve és előrajzolva, ugyszintén minden létező rövidáruk és harisnyák raktáron vannak.

Eddigi himző előnyomdát tetemesen megnagyobbítva a legújabb monogramokkal és legalább 2000 divatos mintával szereltem fel.

Kelengye és monogramm-himzéseket és párnák montirozását olcsón vállalok.

Kérve a n. é. hölgyközönség b. pártfogását, vagyok

mély tisztelettel

UNGER ÁRMIN.

Congre munkák, készen, kezdve és előrajzolva

Valódi mosó filoflos és cordonet selymek, plüsch bársonyok

Congré, java, kaiozaszegei vásznak a legújabb fali szőnyeg és abroszkelmék kölcsön mintákkal

A valódi D. M. C pamutok és selymek legnagyobb raktára

Divánpárnák montirozását elvállalom, vidéki megrendelések az nap elintéztetnek

Óriási választék gyermekkelengyékben

Szatmár és vidéke legdusabb himző előnyomdája, kelengye és monogramm himzéseket legolcsóbban vállalok

Férfi és uri ingek, gallérok, zseb- és nyakkendők mélyen leszállított árban

Pontos kiszolgálás, szabott ár!

A legjobb gyártmányú kesztyűk, harisnyák, alsó ruházatok férfi, női és gyermekek részére

Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Van szerencsénk felhívni a t. vevő közönség figyelmét az őszi és téli idényre érkezett

bel- és külföldi gyapju - szöveteinkre,

melyekből 25 frttól kezdve igen jó öttönt készitünk mérték szerint.

KLEIN ÉS TÁRSA
polgári és egyenruha szabók, SZATMÁR

182.

Néhma Ferencz óras ékszerész és látszerész üzlete
Deák-tér 27. Szatmár, (Vécsey-ház.)

Jó László elhalálozása folytán egyedüli keresztény ékszerész.
Megbízható kiszolgálás! Pontos javítás!
Csakis fémjelzett arany- és ezüst áruk.
Fali- és zsebórák 2 évi jótállással.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

183.

Magas foku denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl

OLCSÓBB MINT BÁRHOL!

Győry Károly üveg porcellán kereskedése = Szatmár, Deák-tér
Üveg, tükör, porcellán lámpa, evőeszközök, patent befőttes üvegek fémszárral. Képeretek (secesios, antik, és barokk rájá) a legtartósab mosható aranyozással. Épület üvegezéseket vidéken is elvállalok. Nagyobb bevásárlásoknál tetemes engedményt adok.

Tisztelettel **Győry Károly.**

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — — — Piroleum 1 l. 48 fillér

184

Kocsi tulajdonos urak figyelmébe!

BENYÓ ANDOR kocsigyártó

Szatmár, Kossuth Lajos-utca 12.
(Régi kisváros háza.)

Uj kocsikat raktáron tart, ócskákat becserél, lagoonásért és posztóért jótállást vállal.

LEGSZOLIDABB SZABOTT ÁRAK!

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a n. é közönség szives tudomására hozni, hogy a közlegő idényre *cserep-, porcellán-szines és majolika KÁLYHÁKHOZ* takaréktűzhelyek, fűrdőkádák és porcellán fayans *falburkolatokhoz* szükséges lemezekkel raktáramat gazdagon berendeztem és pedig azért, hogy a késő őszi sűrűtéseket halasztásokat és panaszokat kikerülhessem.

Elvállalok bármily nagyszabású épületberendezéseket, jó, olcsó és kellő szakértelemmel előállított munkáimért felelősséget vállalok. Üzletem 10 évi fennállása és fokozódó fejlődése tekintetben biztositókat nyújt.

Kazinczy-utca 10. sz. a. levő és ugyancsak 10 éve fennálló *bazár* üzletemet minden kigondolható áruval dusan berendeztem úgy, hogy a mélyen tisztelt közönség nálam minden szükségletét a legolcsóbb árban beszerezheti.

A t. közönség pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel;

Blatniczky István.

Ócska kályhák átrakása és javítása elvállaltatik

Óriási választék konyhafelszerelésekben.

Gyermek-kocsik és utazó-kosarak.

Prágai és kassai sonka. Friss főlvágatok, sajtok, halak nagy választékban.

FÓGEL KÁROLY

fűszer-, bor-, tea-rum- és osemegék különlegességek üzlete
Deák-tér 4. sz. SZATMÁR, Főposta épület.

Kapelus Testvérek likőrgyárosok különleges likőrel.

Ratafia, Jarzebnika, Dereniowka, Kuntuszowka, Litweska, stb. főraktára.

Kávékban nagy választék. 1 kiló 1 frt 10 kt.-tól feljebb. 5 kiló vételnél franco küldöm. — Nagyterjedelmű árjegyzékem kívánatra megküldöm.

Fógel Károly.

Eredeti töltésben tápmalátásöre a legjelesebb egyetemi Schätz J. tanáraink által van ajánlva mint legtaplálabb. 1 üveg ára 18 kr.

4 éves ó-bor 1 liter 36 kt.

Kifinó asztali bor 1 liter 30 kr.

Uj ruhaüzlet! = Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Férfi-öltönyök legjobb és legtartósabb szövettől

Legujabb divatú női szőrmespenzerek mindenféle színben.

Leányka tavaszi és téli kabátok

Svéd bór gazdász és automobil kabátok.

KORAI ÁRMIN

teljesen friss és dúsan felszerelt férfi-, női- és gyermekruha raktára Szatmár, Deák-tér 21.

Megérkeztek az őszi és téli idényre a hazai és külföldi különlegességek.

Bámulatos olcsó árak!

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Gyermek korcsolya hosszú és rövid téli kabátok.

Legujabb szabású awat nadrágok.

Szabadalmazott 27866. Genti Nauzen lord-kabátok.

Hosszu és rövid asztrachán Wekerle téli kabátok

Ferencz József smoccink szalon-ruhák.

Legujabb divat-szabású női fekete és szines hosszú és rövid kabátok

Eső-köpery, felöltő és átmeneti kabátok.

Legtartósabb zsolna-brassói szövettől iskolaöltönyök.

Biber, bizám, iltisz és szilckin bélésű városi bundák.

Erdelyi, farkas- és róka bélésű utazó-bundák.

Bricses lovagló csizma-nadrágok.